Rozwój moralny człowieka

15 maja 2022
Opracowanie na podstawie: Harwas-Napierała B., Trempała J., Psychologia rozwoju człowieka, PWN, Warszaw 2005.

Wczesne dzieciństwo / Średnie dzieciństwo / Wiek przedszkolny

• rozwój moralny jest ściśle powiązany z rozwojem poznawczym (badanie reguł społecznych), emocjonalnym (odróżnianie dobra od zła) i społecznym (wina i wstyd)
• Dziecko najpierw przestrzega zasad unikania kary. Starsze dzieci wykorzystują zasady zachowania jako narzędzie nagrody: aby zadowolić innych i zaspokoić własne pragnienia. Kohlberg mówi, że jest to przedkonwencjonalny poziom rozwoju moralnego.
• Paget wierzył, że moralność w tym okresie opiera się na posłuszeństwie. Dziecko przestrzega standardów wyznaczonych przez tych, których szanuje. Szacunek zachęca do jednostronnej oceny i prowadzi do moralności polegającej na niewolniczym przestrzeganiu zasad narzucanych innym przez heteronomiczną moralność.
• W tym okresie dziecko kieruje się zasadą realizmu moralnego. Zgodnie z tą zasadą należy kierować się literą, a nie duchem prawa – zdarzają się rzadkie wyjątki od reguł. (Dziecko, które przypadkowo stłucze 15 kubków jest bardziej winne niż dziecko, które stłucze jedną próbując ukraść konserwy.) Dziecko, które nie bierze pod uwagę intencji kiełków w tym okresie
• surowość kary jest dostosowana do znacznej ilości szkód
• w tym wieku kształtuje się sumienie, czyli zbiór norm i wartości, w które człowiek wierzy i do których chce dostosować swoje zachowanie. (początek formowania sumienia – 2 lata wiąże się z formowaniem się pojęcia normy)
• Od 4 roku życia dziecko zaczyna odczuwać wewnętrzną „ograniczenie”.

Późne dzieciństwo /Wiek gimnazjalny

Model rozwoju moralnego Piageta

5-7 – etap realizmu moralnego

• jeśli dziecko widzi reguły społeczne, to uważa je za realne, narzucone z zewnątrz (moralność heteronomiczna) i podobnie jak prawa fizyczne nie podlegają zmianom i dyskusji.
• konsekwencją takiej postawy jest:
1. Wiara w immanentną sprawiedliwość, czyli przekonanie, że złamanie lub złamanie reguły (nawet jeśli nikt o tym nie wie) zawsze wiąże się z konsekwencjami karnymi.
2. kryterium odpowiedzialności obiektywnej, czyli postawy moralnej oceny sytuacji zależnej od jej fizycznych i obiektywnych konsekwencji, a nie od intencji sprawcy lub ważności reguły.

8-11 – etap relatywizmu moralnego

• Stopniowo dzieci zaczynają postrzegać normy jako umowy zawierane przez ludzi w określonych celach społecznych, takich jak prawo, bezpieczeństwo, opieka społeczna i tak dalej. Dzieci również zaczynają zauważać, że zasady mogą się zmieniać w zależności od sytuacji (na przykład kłamstwo w dobrym uczynku). .
• około 10-11 istnieje moralność autonomiczna – duch reguły jest ważniejszy niż jej litery. Ta moralność nakazuje przestrzeganie standardów, które wyznajemy bez względu na okoliczności (to znaczy nie z przymusu, strachu przed karą lub oczekiwaniem nagrody), ale dlatego, że uważa się to za słuszne. Okres ten jest często nazywany okresem zasad moralnych. W swoich ocenach moralnych dzieci zaczynają uwzględniać intencje i motywy sprawcy.

Etapy rozwoju według L. Kohlberg

Etap I – do 9 lat – moralność przedkonwencjonalna, charakteryzująca się poglądami egocentrycznymi. Zachowanie

odpowiada Twoim potrzebom.

Etap II – zachowanie zapewnia obopólną korzyść w interakcji z innymi
Etap III – moralność powszechna – dziecko jest w stanie zaakceptować punkt widzenia innej osoby
IV – dominacja perspektywy „prawa i ładu społecznego”. Moralność rozpatrywana jest tu z punktu widzenia interesu publicznego, opartego na ścisłym przestrzeganiu prawa i wypełnianiu obowiązków. Kohlberg uważa, że □□ten etap pojawia się dopiero w okresie dojrzewania

Nastolatek / Wczesna młodość

Rozwój moralny. Teoria J. Piageta i L. Kohlberga

• Paget – w okresie dojrzewania dziecko osiąga etap autonomii moralnej, w którym zachowanie uniezależnia się od opinii innych, zdeterminowane intencjami wynikającymi z podmiotowej odpowiedzialności.
• Piaget – rozwój moralny kształtuje się poprzez kontakt z rówieśnikami (istnieje wewnętrzna potrzeba traktowania innych ludzi tak, jak sami chcielibyśmy być traktowani
• Kohlberg – zwykły poziom rozwoju moralnego, na którym jednostka stosuje się do standardów innych, takich jak rodzice. Na tym poziomie Kohlberg wyróżnił dwa etapy: 1) ocena zachowania jest wynikiem aprobaty społecznej 2) ocena zachowania opiera się na prawie i porządku, z poszanowaniem władzy.

rygor moralny

• rygor moralny, czyli uznanie obowiązków za bezwzględne, od których nie można odstąpić.
• Gołąb (to jest ul □ – wykazali, że rygoryzm wykazuje najwyższy poziom w wieku szkolnym (tj. od 7-11 lat), następnie spada, osiągając minimalny poziom około 20 lat. temu wiekowi towarzyszy jego ponowny wzrost.

Idealizm młodości

• Dorastający idealizm jest rozumiany jako potrzeba czynienia dobra
• Szuman – idealizm rodzi się z marzeń, które nie zostały jeszcze opanowane przez doświadczenie. Wyróżnił 3 fazy idealizmu: 1) idealizm antycypacyjny, czyli oczekiwanie dobra 2) idealizm kompensacyjny, który powstaje po złym doświadczeniu jako protest i ucieczka od rzeczywistości, jako niezgoda na okrucieństwo świata 3) idealizm normatywny , gdy idealizm staje się normą, świadomy wybór . (idealizm praktyczny)
• Schumann – idealizm rozwija i chroni jednostkę: rozwija świat wartości duchowych i „okrywa szarość życia kolorową zasłoną".

Późna młodość

Postkonwencjonalny poziom rozwoju moralnego

• Kohlberg – postkonwencjonalny poziom rozwoju moralnego (trzeci poziom rozwoju moralnego) – zasady uznawane są autonomicznie, niezależnie od autorytetu jednostek czy grup. Na tym poziomie Kohlberg wyróżnia dwa etapy: 1) prawa społeczne a prawa jednostki to indywidualne rozumienie zasad moralnych w kategoriach umowy społecznej: wartości i prawa są względne, normy są różne, 2) etap etyki ogólnej. praw, charakteryzujących się indywidualnym poszukiwaniem reguł zgodnych z logicznym rozumieniem, uznaniem ich trwałości i powszechności.

Stosunek do wartości

• Niektóre doniesienia wskazują, że niektórzy młodzi ludzie charakteryzują się tak zwanym „syndromem opadłego liścia" (przekonanie, że ktoś cię nie potrzebuje, pojawia się poczucie beznadziejności i bezradności).
• okres anomii charakteryzuje się m.in. chaosem moralnym, w którym młodzi ludzie pozbawieni są wyraźnych wskaźników.

(wynika to z szybkości zmian cywilizacyjnych)

Światopogląd młodych ludzi w świetle badań

• Świda-Ziemba – studium wartości egzystencjalnych. Analiza wyników ujawniła cztery typy: 1) autentyczny katolicki, 2) zimnokonkurencyjny, 3) emocjonalny indywidualistyczny, 4) homeostatyczny-wspólnotowy.
• odnośnie typu 1: najważniejsze jest podążanie za sumieniem. Nie dbają o satysfakcję z pracy, nie cenią osiągnięć, a konkurowanie staje się dla nich równoznaczne z poczuciem utraty sensu życia.
• odnośnie typu 2: Konkurencja to zdrowa zasada, preferują swobodne życie, nie ograniczające się do uzależnienia emocjonalnego. ci ludzie odrzucają wartości rodzinne, cenią aktywne życie „bez odpoczynku”
• odnośnie typu 3: tylko życie pełne silnych emocji i samorealizacji w miłości, pracy i rodzicielstwie ma sens. Ten facet chce być przekonany, że panuje nad własnym życiem
• odnośnie typu 4: Najważniejszy jest wewnętrzny spokój i brak zaangażowania. Ceni przyjaźń i adaptację, poddając się losowi bez buntu
• Świda-Ziemba pisze, że w naszych czasach nie ma sensu misja pokoleń, którą zastąpiło przekonanie, że każdy dokonuje wyborów samodzielnie, samodzielnie przyjmuje wyzwania losu.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis pisanie prac z pedagogiki - fachowa pomoc w pisaniu prac.